

DIGITALE TELEVISIE IN NEDERLAND

De programmaraden die adviseerden over het analoge zenderpakket op televisie zijn er niet meer sinds 1 januari van dit jaar, het einde van analoge televisie over de kabel is in zicht, digitale televisie via de ether (Digitenne) verloor terrein in 2013, en het aantal digitale tv-aansluitingen in Nederland groeit naar 82% van het totale televisieaanbod.

 Lucas Vroemen, onafhankelijk mediaconsulent bij MediaManage bv (www.mediamanage.nl)

Op 1 januari 2014 trad de nieuwe, aangepaste mediawet in werking, waarmee verschillende veranderingen worden doorgevoerd. Zo worden de traditionele programmaraden opgeheven en gelden verplichte zenderpakketten enkel nog voor aanbieders van digitale televisiediensten met meer dan 100.000 abonnees. Zij moeten minimaal 30 zenders in het basispakket opnemen en drie algemene publieke landelijke zenders en één regionale publieke zender. Verder moeten de regionale zenders van de aangrenzende provincie in het pakket zitten en minimaal één lokale publieke mediadienst.

Voorheen was in de Mediawet vastgelegd dat de Nederlandse kabels, zoals Ziggo en UPC, minimaal vijftien tv-zenders en 25 radiozenders moesten doorgeven via het analoge kabelnet, afhankelijk van afspraken die indertijd gemaakt zijn bij de overname van gemeentelijke kabelnetten. Deze zogenaamde 'Must-Carry'-zenders waren de zenders van de Nederlandse omroepen (landelijk, regionaal en lokaal) en de Vlaamse publieke zenders, VRT Eén en Canvas. Een Programmaraad adviseerde per regio of gemeente over de zenders die de kabelaar in het pakket moest opnemen en deed dat onder meer op basis van kijk- en luisteronderzoek.

DIGITALE TV

Nederland stapt massaal over op digitale televisie, zo'n 82% heeft nu een digitale televisieaansluiting. Een goede reden om te stoppen met analoge tv. Eén analoog tv-kanaal neemt de ruimte in van zes tot acht digitale kanalen, dus het loont voor de kabelmaatschappijen om het aantal analoge zenders zo vlot mogelijk af te bouwen en andere digitale diensten via de bestaande infrastructuur aan te bieden. De nieuwe mediawet biedt daar nu ook de ruimte voor. Maar kan die oude infrastructuur dat wel aan en hoe werkt digitale televisie eigenlijk?

INFRASTRUCTUUR

DVB-T, televisie via de ether, is op z'n retour. Telenet in België gaat stoppen met Teletenne, de digitale televisiedienst via de Belgische ether. KPN's Nederlandse equivalent Digitenne, wordt ook afgebouwd, het aantal Digitenne abonnees daalde in 2013 met 160.000 klanten tot 591.000 abonnees en maakt daarmee nog maar 9% uit van het totale digitale televisieaanbod. De verwachting is dat KPN, als de uitzendlicentie in 2017 afloopt, de dienst gaat afstoten. Daartegenover staat overigens een stijging van het aantal digitale TV kijkers bij KPN in 2013 op de andere digitale kanalen, zoals Interactieve TV, met 200.000.

De sterke groei van het totaal aantal digitale tv-aansluitingen in Nederland wordt met name veroorzaakt door digitale televisie via de (coax) kabel, ADSL en via glasvezel. Digitale televisie via de coax-kabel is daarbij verreweg de meest gebruikte infrastructuur in Nederland alhoewel tv kijken via glasvezel en ADSL (IPTV) in de lift zit. Het gebruik van coaxbekabeling is vooral ingegeven door het feit dat er nog zo veel van deze kabel in de grond ligt en niet omdat het de beste methode is om digitale televisie signalen te transporteren. Met glasvezel kunnen veel hogere snelheden gehaald worden, maar glas is niet overal beschikbaar, alhoe-

wel de glasvezelbedrijven er alles aan doen om zo snel mogelijk Nederland te verglazen.

Met name bij woningcorporaties, hotels en zorginstellingen met verouderde coaxbekabeling ontstaat een probleem met de bestaande bekabeling bij de overgang van analoge naar digitale tv. Traditionele, analoge tv wordt via coaxbekabeling van de centrale plek waar het kabelsignaal in het gebouw binnenkomt, het SOP (Signaal Overname Punt), naar de woonkamers of de hotelkamers getransporteerd. Vaak gaat het hierbij om verouderde coaxnetwerken waar geen technische schema's meer van bestaan, met veel verdeelpunten en versterkers. Een digitaal tv-signaal (DVB-C) kan vaak niet via zo'n bestaand netwerk verspreid worden, omdat er te veel signaalverlies op de kabel optreedt. Een nieuw coaxnetwerk is geen optie, want dat is heel duur en een langetermijninvestering in oude techniek. De aanleg van CAT-bekabeling kost maar een derde van een coaxnetwerk, en bovendien worden deze kabels vaak toch al aangelegd voor het gewone internetverkeer in de instelling of het bedrijf. Een kabel bijleggen voor IPTV is dan een kleine, goedkopere en zinvollere investering bij zowel nieuwbouw als vernieuwing van de coaxnetwerken in te renoveren panden.

SETTOP BOX EN HYBRIDE TV

Bij het tv-toestel moet het IPTV-signaal weer omgezet worden naar een videosignaal dat de tv begrijpt, bijvoorbeeld Scart of HDMI. Voor dat omzetten wordt een settop box gebruikt. Zo'n settop box (STB) is in feite een computer met een goede grafische kaart die het datasignaal omzet naar video en audio. De versleuteling van de tv-kanalen (encryption) gaat meestal via de smartcard in de settop box, bijvoorbeeld als in een abonnement betaalzenders zitten. Bij IPTV gaat dat via een zogenaamd Conditional Access (CAS) systeem, waarbij centraal de TV kanalen versleuteld worden en decentraal (op de settop box) die software sleutel er weer af gehaald wordt.

Ook bij het gebruik van IPTV zal de settop box op een gegeven moment verdwijnen. De hybride tv-toestellen, zoals de Philips NETTV, kan net als bij de CI+-module het IP-signaal rechtstreeks op het toestel ontvangen. IPTV geeft ook andere voordelen, het is immers dataverkeer. Zo kunnen bijvoorbeeld sociale media worden ingezet om nieuwe diensten aan te bieden of kan beeldcontact via Skype worden opgezet via de televisie. In zorginstellingen kan zo Facebook, ondertussen ook omarmd door ouderen, een kanaal worden op tv en daarmee bijdragen aan de kwaliteit van de geboden zorg. Maar ook hotelgasten kunnen contact met de familie onderhouden via Twitterfeeds op het tv-scherm.

Een ding zal niet snel veranderen in het televisielandschap: alle nieuwe interactieve diensten als on-demand kijken en de integratie met sociale media kanalen ten spijt, zal live streaming video zijn plek in het medialandschap in blijven nemen. De unieke positie van dit medium, met z'n allen op hetzelfde moment naar hetzelfde programma kijken, zal blijven, analoog of digitaal maakt dan niets uit. Daar zorgen mega-evenementen als Olympische Spelen, het WK voetbal en Eurovisie Songfestival wel voor. ■